

מראי מקומות- קידושין ע"ז

א"כ אינו בן כהן בכלל. אבל האו"ש כ' דזה אינו מחוור, אלא מסתבר דבאמת הבן כשר הוא לכהונה. וע"ע בחי' הגר"ח על הרמב"ם (אי"ב פי"ז, ד"ה עוד), דג"כ נקט כרש"י דאין דינו ככהן כשר. והוא ביאר שיש ב' דינים בכל חלל, יש דין פסול חללות, ויש ג"כ דין משפחת חללים. וס"ל דר' דוסתאי דדין פסול חללות אינו היכא דישראל נושא חללה או חלל נושא ישראלית, אבל מ"מ דין משפחת חלל יש לו עדיין, וא"כ ודאי אינו יכול להיות כהן כשר, דבדין יחוס עדיין מתייחס אחר אביו. ורק הדין פסלות ליכא ב', ולכן בתו כשרה לכהונה.

ה) **בעם א' הוא דמיחל, בשני עממים אינו מיחל- יש לע',** מהו בחלל שנשא כהנת, האם הזרע חלל או לא. וע' בשלנ"מ לעיל (סז), שכ' דלפי ר' דוסתאי בן יהודה, גם בכה"ג אין הולד חלל, משום דסכ"ס לא קרינן ב"י עם א'. ולכאו' כן משמע מלשון הריטב"א כאן, דכ' שאין זרעו של כהן המחולל מחלל אחריו, אלא כשנושא אשה בעמיו, שהוא ואשתו מעם א', ששניהם חללים. אולם ע' באור שמח (אי"ב י"ח, א', סוד"ה אמנם עדיין) דנקט דהיכא דחלל נשא כהנת, בתו פסולה לכהונה. וכן ע' בקובץ שיטות קמאי ביבמות (עז:), שהביא ימחוסית תנאים ואמוראים לר' יהודה ב"ר קלונימוס, שכ' "דאין זרעו של חלל פסול אלא חלל שנשא כהנת או כהן שנשא חללה, דהיינו בעם א', אז זרעו חולין".

ו) **מה זרעו שלא עבר עבירה מתחלל, היא עצמה שעברה עבירה אינו דין שמתחללת-** הק' הפני יהושע, לימא ממזר יוכיח, דאע"ג שלא עבר עבירה נפסל מלבא בקהל, והאשה גופא שעברה העבירה לא נפסלה מלבא מקהל. ותי' די"ל דאיסור כהונה שאני, דריבה בהן הכתוב מצוות יתירות. וע"ע ברש"ש מש"כ בזה.

ז) **מה זרעו שלא עבר עבירה וכו'- כ' הפני יהושע (עז: ד"ה א"ל אין) דע"כ לא מיירי אלא לענין פסול חללות, דאם מיירי לענין**

א) **מהו דתימא מידי דהוה אמצרי ואדומי- פי' המקנה, דהה"א של הגמ' הוא שיהי' כשר בדור שלישי מק"ו ממצרי, דמה מצרי החמור, דנקיבות אסורות, מ"מ לאחר ג' דורות מותרים לבוא בקהל, כאן, דנקבות מותרות (דהיינו דבת חללה שנשאת לישראל כשרה לכהונה), כ"ש שכל האיסור לא יהי' אלא עד ג' דורות. ומה דלא ילפי' הק"ו למעשה, כ' דצ"ל דעכ"ז לשון זרעו משמע לעולם, דבת חלל זכר שהוא בן אחר בן אסור לעולם.**

ב) **ישראל שנשא חללה, מנא הני מילי- הק' הפני יהושע, הא הכלל הוא דכל שיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר, וא"כ למה צריכין עוד מקור לזה. ותי' דה"א דכיון דזרעו כתי', הרי זה כולל גם בן בתו, וא"כ ה"א דגם הוא חשיב כחלל, קמ"ל, וע"ש מש"כ עוד לתרץ בזה.**

ג) **אלא מעתה, בתו של כ"ג תשתרי- תמה בחי' מהרי"ט, הא כתיב חללה לא יקחו, וא"כ מהו הציור דחללה, אם אמרי' דבתו כשרה (ונמצא דלא יחלל זרעו קאי רק על זכרים). ותי' דשמא ה"ק, בתו של כ"ג תשתרי לכהן הדיוט, שלא נולדה ממה שהוא פסולי כהונה אצלו (ומשמע דאה"נ, אם נולדה מביאת כהן הדיוט וגרושה, אז גם לכהן הדיוט תהי' אסורה, דאף דהוקש לדין טומאה, מ"מ הרי נתגלה באיסור חללה שהיא אסורה לן). והפני יהושע כ' דהיינו אומרים דמה דכתיב חללה לא יקח, היינו אותה אשה גופא שנתחללה מביאת א' מהפסולים, ולא קאי על זרעו כלל.**

ד) **כשם שבני ישראל מקוה טהרה לחללות, כך בנות ישראל מקוה טהרה לחללים- פרש"י, כשם שבתו של ישראל וחללה כשרה לכהונה, כן בתו של חלל ובת ישראל כשרה לכהונה. והעיר האור שמח (אי"ב י"ח, א', ד"ה אמנם עדיין), למה הדגיש רש"י רק מה שבתו כשרה לכהונה, הרי לכאו' בחלל שנשא בת ישראל, אם אמרי' דהבן כשר, צריכין לומר שהבן הוא כהן כשר, שהרי מזרעו של אהרן הוא ואינו כהן. וכ' דלכאו' מדוייק מדברי רש"י דאינו כהן, אלא דכיון דחלל נחשב כזר,**

מלקות, דאם בא עליה כהן לוקה עליה, הא אין מזהירין מן הדין. עוד כ' דאולי גילוי מלתא בעלמא הוא דחללה היא, ולכן שפיר לוקין עליה.

(ז) **לא צריכא שבא על אלמנת ראובן שהיתה**

אלמנת שמעון וכו'- הק' המקנה, ומה בכך דשמות מוחלקים הם, הא אין איסור חל על איסור, וא"כ איך שייך שילקה עליו משום אלמנה השנית, הא ודאי אין איסור זה חל עליו, אפי' אם שמות מוחלקים הי' סברא נכונה. ותי' דע"כ מיירי דהי' לשמעון עוד נשים, וא"כ כיון דכשמת שמעון חל האיסור אלמנה לגבי נשיו האחרות, א"כ באיסור כולל חל על אשה זו ג"כ. וע"ע באור שמח (מאכ"א ד', י"ז, ד"ה והנה משמעות), שהביא ראי' מקו' זו להיסוד שיש שם דלא אמרי' אין איסור חל על איסור אלא באיסורים שונים, אבל באותו איסור לא אמרי' אין איסור חל על איסור, וא"כ, אם היינו אמרי' דשמות מוחלקים סברא הוא, שפיר הי' חל האיסור אלמנה גם מכח מיתת שמעון.

(ח) **הוא חללה- פרש"י, שמתחללת בביאתו...**

נקראת חללה ללקות עליה משום חללה. תמה השער המלך (אי"ב י"ז, ט'-י'), למה לוקה עליה משום חללה, הרי אין איסור חל על איסור, ותפשוט מהכא עכ"פ דבאיסור מוסיף אמרי' דאיסור חל על איסור, ויהי' ק' להשי' דס"ל דאף בכה"ג לא אמרי' איסור חל על איסור. וע"ש שהביא מהמהר"י בירב שכ' שט"ס הוא ברש"י. עוד כ' לפרש דשפיר ס"ל לרש"י דלוקה עלי' משום חללה, או דמיירי דחלו האיסורים בב"א, א"נ דחייב משום איסור מוסיף, אבל אין ראי' מכאן לדעלמא, דהא י"ל דאיסור כהונה שאני. וע"ש עוד שהביא מה שהק' המהרי"ט, דלפי הרבנן דס"ל דאמרי' בעלמא איסור מוסיף, א"כ למה צריך קרא אלמנה וגרושה וחללה זונה, הרי בלא קרא ידעי' דלוקה על כולם אם נעשה כסדרן. וכ' המהרי"ט די"ל דלפי הרבנן באמת בא הכתוב לחלק, דחייב מלקות על כולם אפי' אם נעשה דלא כסדרן. אלא דהק' דא"כ אתי הברייתא דלא אליבא דהלכתא. וע' בשעה"מ דמיישב כפי מי אזיל הברייתא, ועפ"ז פרש"י כאן, דרש"י אתי אליבא דהלכתא, ולכן אפי' אם נעשית חללה לאחר שנעשית זונה, מ"מ לוקה משום חללה, דכך חידש הקרא.

(יא) **הואיל ושם זנות פוסל בישראל- ע' בקובץ הערות (ל"ב, ג'), שהביא מש"כ הרמב"ם (שגגות ד', ג'), דבאיסור מוסיף צריך שיהי' הנאסר בעולם, ואין אומרים דאילו הי' בעולם הי' נאסר, והק' הקו"ה דמגמרן מבואר (וכן פסק הרמב"ם באי"ב י"ז, ט')** דאף דאין שום איסור נתוסף על ישראל, אלא דבמושג שייך איסור זונה על ישראל, א"כ למה לא מהני גם היכא דשייך איסור בפועל, רק דאין הנאסר בעולם. ותי' שיש ב' אופני מוסיף, א) כשאין האיסור הב' חמור טפי מהאיסור הראשון, כגון איסור אשת אח ואחות אשה, ובכה"ג צריך דוקא שיהי' הנאסר בעולם כדי שיהי' חל האיסור מוסיף. ב) היכא דהאיסור השני חמור טפי מאיסור הראשון, כגון זונה, דמצינו איסור זונה גם בישראל, וא"כ עצם האיסור מוסיף על חברו (והוסיף דחמור לחודי' אינו חל על קל, ודוקא ככולל או מוסיף, וזה נקרא מוסיף וצ"ע בדיוק כונתו בזה).

(ט) **אילמא כגון שבא על אלמנת ראובן, ועל**

אלמנת שמעון, וכו'- כ' התוס' הרא"ש, דמיירי בהתראה א', דאם בב' התראות, אפי' באלמנה א' חייב שתים. והק', דכיון דמיירי בהתראה א', א"כ איך מלקין אותו על כל ביאה וביאה, הרי יכול לומר ששכח ההתראה, שהרי המעשה השני' לאחר כדי דבור של ההתראה היתה. ותי' "דכיון שהתחיל העבירה בביאה ראשונה בתוך כדי דבור של התראה, תו לא מצי למימר אשתלאי, כיון דבכל שעה הוא עוסק באותה עבירה, מידי דהוה אאוכל כזית בכדי אכילת פרס דהוי

(יב) **דאמר לך מני, ר"ש היא דאמר אין איסור חל**

על איסור- הק' הפני יהושע, לימא לעולם רבנן היא, ושאני הכא דגלי קרא דתלוי

(טו) הלכך, כהן הבא על אחותו זונה משוי לה, חללה לא משוי לה - ע' במאירי שהביא דיש שי' דס"ל דממזר אינו חלל, ויש בו קדושת כהונה, וא"כ אם בא על אחותו והוליד ממנה בן, יהי' כהן כשר וממזר. אבל המאירי עצמו חולק עליהם וס"ל דממזר אינו כהן, אלא זר גמור הוא. וע"ע במנחת חינוך (רס"ד, י"א) שהביא מהרבה אחרונים שנקטו דממזר כהן דינו גרוע מחלל, ואסור בתרומה, ומותר לטמא למתים, וחלל הוא לכל דבר. וע"ש שכ' לפקפק מנין להם זה, והביא מהבית מאיר שהוציא דין זה משו"ת הרשב"א, וע"ש שהאריך לדון על ראייתו אם ראי' הוא או לא.

(טז) זונה משוי לה חללה לא משוי לה - הק' הריטב"א, למה לא עשאה חללה, הרי בהעראה בעלמא נעשית זונה, וכשגמר ביאתו הויא כביאה בפסולי כהונה ונעשית חללה. ותי' דמה דאמרי' דהעראה שמה ביאה ומחייב, היינו דוקא כשפירש ולא גמר ביאתו, אבל כשגמר ביאתו, דעתו על גמר ביאה, וא"כ רק בגמר ביאה הוי זונה (וכמש"כ תוס' לעיל [י. ד"ה כל]). ותמה בשו"ת רעק"א (רכ"ב, י"ד), מה ענין דעתו לכאן, בשלמא אמרי' לעיל (י.) דכל הבעל דעתו על גמר ביאה, היינו לענין קנין, דתלוי בדעתו, אבל חלות איסור זונה נעשית ממילא, וא"כ אינו ענין לדעתו. וכ' להוכיח דבאמת הביאור הוא להיפוך, דהעראה בעצם אינו ביאה, אלא דצריך שהוא מחשיבו להיות ביאה, והיכא דגמר ביאתו לא החשיב ההעראה, ולכן גם לענין איסור זונה אמרי' דהעראה אינו כלום (אלא דהק' סתירה בדברי הריטב"א, דס"ל במקו"א דיבם קונה יבמתו בע"כ בהעראה, אף דלא החשיב ההעראה לביאה, והניח בצ"ע).

(יז) חזר ובא עליה עשאה חללה - הק' התוס' הרא"ש, הא אמרי' לעיל דאין איסור חל על איסור, ולכן איך חל האיסור חללה. ותי' דמיירי הכא שהביא שתי שערות אחר שנעשית חללה, דעכשיו באין עליו שתיהן בבת אחת. והרש"ש כ' דאה"נ, אין חל האיסור חללה עלי' לענין מלקות, אבל עכ"פ חל לענין לקוברו בין רשעים גמורים (דמה דאין איסור חל על איסור, היינו רק כלפי

בתפיסת קידושין, דאם אין שייך תפיסת קידושין, לא חל האיסור לא יקח. ועוד, אי ר"ש היא, א"כ אפי' שאר חייבי לאווין נמי, ולא דוקא אחותו דתלוי בתפיסת קידושין. וכ' דאה"נ, דאחותו דנקט לאו דוקא, ואי"ז דרשה דקרא יליף אלא לישנא דקרא קא נקיט.

(יג) האוכל נבלה ביו"כ פטור - פרש"י, דפטור מכרת, דאף אם נתנבלה ביו"כ, ולכאוי' חל איסור יו"כ ראשונה, הרי כבר הי' אסור מדין אבר מן החי. והק' הרמב"ן, הא סכ"ס כיון דשוב מת, הרי פקע ממנו איסור אבר מן החי, ואם יו"כ הוא, הרי לכאוי' חלו ב' האיסורים, נבלה ויו"כ, בב"א. ולכן פי' ד"פטור" היינו פטור מן האחרון, בין אם יו"כ הוא או נבלה, ורבנן חולקים וס"ל דאפי' אם יו"כ הוא האחרון, מ"מ חל איסור יו"כ החמור על איסור נבלה. וע"ע בתוס' בשבועות (כד. ד"ה האוכל) דפי' דלא חל איסור יו"כ, משום דכבר חל האיסור אינה זבוחה. וליישב פרש"י, שכ' שלא חל איסור יו"כ משום שכבר חל איסור אבר מן החי, כ' המאירי "אע"פ שפרח איסור אבר מן החי, כבר עמד במקומו איסור נבלה, ואין שהות לאיסור יו"כ לחול" וצ"ע בדיוק כוונתו בזה, ומשמע דאיסור נבלה הוא המשך של האיסור אבר מן החי, ואינו איסור אחר. וע"ע ברמב"ן שהביא מהראב"ד דחל נבלה על כזית, ואיסור יו"כ לא חל אלא בככותבת, ולכן לא חל איסור יו"כ עליו, וכבר תמה עליו הרמב"ן, וצ"ע כוונתו.

(יד) ותיתי מק"ו מכהן הדיוט - כ' הריטב"א, "לא צריך ק"ו ממש, שהרי כבר נאסר בה כשהי' הדיוט, ומשום דנתמנה כ"ג לא ירד מקדושתו, אלא נקטי' לרבותא, אפי' נתמנה מיד שהגדיל, שלא הי' הדיוט מעולם". אולם ע' בתוס' ר' פרץ דכ' דודאי אי"ז ק"ו, דהא אין עונשין מן הדין, אבל לכאוי' מדברי הריטב"א מבואר ששייך ציור דבעינן ק"ו ממש. וע"ע בחי' מהרי"ט דהק' דאין מזהירין מן הדין, ותי' דאין הביאור דנענש מק"ו מאיסור דאי' בכהן הדיוט, אלא דלמדין מכהן הדיוט מהו ביאור "חללה", ובאמת נענש מהא דכתי' חללה אצל כ"ג.

עונשים, אבל עדיין מוזהר עלי'. [נולכאו' י"ל עוד,
ע"פ מש"כ השער המלך (אי"ב י"ז, י) שהבאנו לעיל (דף ע"ז), דלמאן
דס"ל דאיסור חל על איסור באיסור מוסיף, אז י"ל דהקרא דאלמנה
וגרושה וכו', בא ללמד דאפי' היכא דאין שום הוספה, מ"מ חלוקים
איסורים שלהם, ולוקה על שניהם, וא"כ שפיר אמרי' דנעשית זונה ואז
חללה.]